

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Механіко-математичний факультет

Кафедра фінансів та обліку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О.А. Кузнецова

«27» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ

Ступінь бакалавра

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

2020- 2021 навчальний рік

Розробник: Колеватова Альона Володимирівна, старший викладач кафедри фінансів та обліку, кандидат економічних наук (Колеватова А.В.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів та обліку

Протокол № 1 від «26» серпня 2020 року.

Завідувач кафедри (Корнева Н.О.)

Програму погоджено з гарантом ОП
Фінанси, банківська справа та страхування (Корнева Н.О.)

Анотація

Формування майбутніх фахівців передбачає вивчення фундаментальних економічних дисциплін, засвоєння базових економічних понять і категорій, їх взаємозв'язків і взаємозалежності, впливу на суспільство, окремі підприємства та громадян. Засвоєння теоретичних засад фінансових відносин створює ту основу, на якій базується вивчення прикладних фінансових дисциплін, які розкривають конкретні питання організації фінансів у різних ланках фінансової системи. Навчальна дисципліна «Фінанси» пов'язана з іншими дисциплінами економічного циклу: «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Фінансовий облік», «Податкова система», «Економіка підприємств», «Фінансовий менеджмент» тощо. Предметом навчальної дисципліни є економічні відносини з приводу формування, розподілу і використання централізованих і децентралізованих фондів у грошовій формі. Метою вивчення дисципліни є надання фундаментальних знань з функціонування фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства, розширення та поглиблення теоретичних знань студентів про фінансову систему держави, порядок формування та використання фондів фінансових ресурсів, які забезпечують функціонування кожної окремої її складової. Методологічною та теоретичною основою науки про фінанси є економічна теорія, макро- та мікроекономіка. Такий підхід дозволяє вивчати фінанси у взаємозв'язку з іншими економічними категоріями, розібратися у їх суті та розробити аргументовані пропозиції щодо вдосконалення фінансового механізму. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути відповідних компетентностей щодо розв'язання спеціалізованих задач та практичних проблем у сфері здійснення фінансових відносин за умови використання відповідних теорій та методів фінансової науки в сучасних умовах економіки України.

Ключові слова: фінанси, фінансова система, бюджет, бюджетна система, державні фінанси, фінансові відносини, валовий внутрішній продукт.

Summary

The formation of future professionals involves the study of fundamental economic disciplines, mastering the basic economic concepts and categories, their relationships and interdependencies, the impact on society, individual businesses and citizens. Mastering the theoretical foundations of financial relations creates the basis on which is based the study of applied financial disciplines, which reveal specific issues of financial organization in various parts of the financial system. The discipline

"Finance" is related to other disciplines of the economic cycle: "Economic Theory", "Macroeconomics", "Microeconomics", "Financial Accounting", "Tax System", "Business Economics", "Financial Management", etc. The subject of the discipline is economic relations regarding the formation, distribution and use of centralized and decentralized funds in cash. The purpose of the discipline is to provide fundamental knowledge on the functioning of finance and their impact on socio-economic development of society, expanding and deepening students' theoretical knowledge about the financial system, the formation and use of financial resources that ensure the functioning of each component. The methodological and theoretical basis of the science of finance is economic theory, macro- and microeconomics. This approach allows you to study finance in relation to other economic categories, to understand their essence and to develop reasoned proposals for improving the financial mechanism. As a result of studying the discipline, the student must acquire appropriate competencies to solve specialized problems and practical problems in the field of financial relations, provided the use of appropriate theories and methods of financial science in the modern economy of Ukraine.

Key words: finance, financial system, budget, budget system, public finance, financial relations, gross domestic product.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Нормативна
	Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>Теоретичні аспекти функціонування фінансово-кредитних інститутів</u>	Ступінь бакалавра	<i>Семестр</i>
Загальна кількість годин – 90.		5-й
		<i>Лекції</i>
		10 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год.; самостійної роботи студента – 4 год.		<i>Практичні, семінарські</i>
		20 год.
http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=1725	<i>Самостійна робота</i>	
	60 год.	
	Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 30 год. – аудиторні заняття, 90 год. – самостійна робота (33%/67%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Нормативна
	Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	Ступінь бакалавра	<i>Семестр</i>
Загальна кількість годин		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента		<i>Лекції</i>
		<i>Практичні, семінарські</i>
		<i>Самостійна робота</i>
	Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – __ год. – аудиторні заняття, __ год. – самостійна робота (__%/__%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: знань з функціонування державних фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства.

Завдання курсу: вивчення суті та характерних ознак державних фінансів, їх ролі й місця в економічній системі, засад фінансової політики держави і механізму її реалізації, сфер і ланок фінансової системи та їх взаємодії, сутності державного кредиту та державного боргу.

Передумови для вивчення дисципліни:

Фінанси, Фінанси підприємств, Бюджетна система.

Навчальна дисципліна складається з 3-х кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПРН09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПРН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПРН11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПРН19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

1. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

II. Фахові:

ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

ФК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ФК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ФК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ФК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

ФК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

ФК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Необхідність і сутність державних фінансів

Тема 2. Система державних фінансів та державна фінансова політика

Тема 3. Бюджет та бюджетна система

Тема 4. Сутність та роль Державного бюджету, характеристика його доходів та видатків

Тема 5. Програмно-цільовий метод бюджетного планування

Тема 6. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини. Формульний метод розрахунку трансфертів

Тема 7. Касове виконання бюджету

Тема 8. Державний кредит та державний борг

Тема 9. Управління державними фінансами

Тема 10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Тема 11. Система пенсійного страхування

Тема 12. Державний фінансовий контроль

Тема 13. Фінансове забезпечення діяльності підприємств державної форми власності

Тема 14. Фінансові аспекти зовнішньоекономічної діяльності держави

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Бюджетні відносини у державних підприємствах

ТЕМА 1. Необхідність і сутність державних фінансів

Економічна сутність державних фінансів. Історичний розвиток державних фінансів. Призначення і роль фінансів держави в економічному та соціальному розвитку суспільства. Сукупність заходів, що забезпечують використання фінансів як одного з дійових важелів економічної політики держави. Функції державних фінансів. Правові основи фінансів держави в Україні.

ТЕМА 2. Система державних фінансів та державна фінансова політика

Склад і структура державних фінансів в Україні, їх правова та організаційна основа. Характеристика окремих ланок державних фінансів. Взаємозв'язок між окремими сферами та ланками системи державних фінансів. Зміст та завдання фінансової політики держави на сучасному етапі.

ТЕМА 3. Бюджет та бюджетна система

Призначення та економічна суть бюджету. Ознаки бюджету. Роль бюджету у перерозподілі валового внутрішнього продукту між галузями економіки, верствами населення та територіями. Бюджет як основний фінансовий план держави. Бюджет у системі загальнодержавних фінансових планів держави. Суть та структура бюджетної системи. Типи бюджетних систем. Принципи побудови бюджетної системи України. Функції органів законодавчої та виконавчої влади у бюджетному процесі. Бюджетна система України та зарубіжних країн. Етапи бюджетного процесу. Сутність бюджетної класифікації.

ТЕМА 4. Сутність та роль Державного бюджету, характеристика його доходів та видатків

Сутність, призначення та склад державного бюджету. Загальний і спеціальний фонди державного бюджету. Доходи державного бюджету. Податкові надходження до бюджету. Неподаткові надходження до бюджету. Доходи від операцій з капіталом. Доходи у вигляді трансфертів. Система видатків бюджету: сутність і призначення. Економічна класифікація

видатків бюджету. Функціональна класифікація видатків бюджету. Класифікація витрат за відомчою ознакою. Програмна класифікація видатків. Видатки бюджету на економічну діяльність держави. Видатки бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення населення. Видатки бюджету на оборону та управління. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. Причини та суть дефіциту бюджету. Види дефіциту бюджету. Джерела фінансування дефіциту бюджету, їх переваги та недоліки. Дефіцит бюджету та державний борг.

Кредит 2. Планування та управління державними фінансами

ТЕМА 5. Програмно-цільовий метод бюджетного планування

Зміст та завдання програмно-цільового методу планування видатків бюджету. Переваги та недоліки програмно-цільового методу. Планування витрат у межах головних розпорядників бюджетних коштів та відповідальних виконавців. Критерії доцільності фінансування видатків за програмами. Показники кількісної та якісної оцінки ефективності використання бюджетних коштів.

ТЕМА 6. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини. Формульний метод розрахунку трансфертів

Сутність та роль місцевих бюджетів в економічних та соціальних процесах. Становлення місцевих бюджетів України. Бюджетний процес та його стадії на місцевому рівні. Джерела, склад та структура доходів місцевих бюджетів. Склад і структура видатків місцевих бюджетів. Розмежування видатків між місцевими бюджетами. Нормування бюджетних витрат, види норм, кошторис, його основні елементи. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання. Форми та методи фінансового регулювання місцевих бюджетів та проблеми їх збалансування. Види трансфертів. Формульний метод розрахунку дотацій.

ТЕМА 7. Касове виконання бюджету

Становлення та розвиток державного казначейства України. Організаційна структура Державного казначейства України. Функції органів казначейства. Організація касового виконання бюджету через органи Державного казначейства України. Економічний зміст та призначення єдиного казначейського рахунку. Касове виконання державного бюджету за доходами. Казначейське виконання державного бюджету за видатками. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів.

ТЕМА 8. Державний кредит та державний борг

Сутність та особливість державного кредиту, необхідність його використання. Форми державного кредиту та державний борг. Структура державного боргу. Державний внутрішній борг. Зовнішній борг України. Обслуговування державного боргу та управління ним.

ТЕМА 9. Управління державними фінансами

Сутність управління державними фінансами. Об'єкт та суб'єкт управління. Методи управління державними фінансами. Органи управління державними фінансами та їх функції. Місцеві органи управління фінансами, їх компетенція та структура. Функції апарату Міністерства фінансів України щодо управління фінансами.

Кредит 3. Фінансові аспекти забезпечення діяльності державою підприємств, територіальних органів влади, громад та міжнародних взаємовідносин

ТЕМА 10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Необхідність реформування системи соціального страхування в Україні. Фонд соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і витратами зумовленими народженням і похованням: доходи та видатки. Джерела формування та використання коштів на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. Витрати з Фонду соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. Медичне страхування: його зміст і характеристика сучасного стану в Україні. Особливості надання медичної допомоги на страхових засадах. Перспективи розвитку страхової медицини в Україні. Управління системою державного соціального страхування, його зміст та функції.

ТЕМА 11. Система пенсійного страхування

Суть та принципи пенсійного страхування. Порядок створення та використання коштів Пенсійного фонду. Проблеми пенсійного страхування в Україні. Солідарна пенсійна система. Порядок розрахунку пенсій за віком, по інвалідності, у разі втрати годувальника. Особливості формування Накопичувального фонду. Перспективи розвитку недержавного пенсійного страхування в Україні. Досвід інших країн у реформуванні пенсійної системи.

ТЕМА 12. Державний фінансовий контроль

Особливості державного фінансового контролю: напрямки та призначення. Функції державного фінансового контролю. Система державного фінансового контролю. Методи фінансового контролю. Державні контрольно-ревізійні органи в Україні. Призначення та функції Державного Казначейства. Контрольно-ревізійна служба в Україні. Призначення та функції Рахункової палати.

ТЕМА 13. Фінансове забезпечення діяльності підприємств державної форми власності

Поняття фінансів державних підприємств. Зміст та основні принципи організації фінансів державних підприємств. Фінансові ресурси державних підприємств. Фінансова діяльність підприємницьких структур державної форми власності. Джерела формування фінансових ресурсів господарських суб'єктів. Доходи та видатки господарських суб'єктів від звичайної та надзвичайної діяльності. Фінансові результати діяльності державних підприємств. Фінансові методи регулювання їх діяльності. Особливості складання фінансового плану підприємств державної форми власності.

ТЕМА 14. Фінансові аспекти зовнішньоекономічної діяльності держави

Елементи фінансового механізму зовнішньоекономічної діяльності держави. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Митне регулювання та митний тариф. Валютне регулювання. Основні напрями та особливості валютного регулювання в Україні. Спільні підприємства як форма міжнародної економічної співпраці.

3. Структура навчальної дисципліни Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	ус ьо го	Денна форма		
		л.	пр.	с.р.
<i>Кредит 1. Бюджетні відносини у державних фінансах</i>				
Тема 1. Необхідність і сутність державних фінансів	6	1	1	4
Тема 2. Система державних фінансів та державна фінансова політика	6	1	1	4
Тема 3. Бюджет і бюджетна система	6	1	1	4
Тема 4. Сутність та роль Державного бюджету, характеристика його доходів та видатків	6	1	1	4
Усього:	24	4	4	16
<i>Кредит 2. Планування та управління державними фінансами</i>				
Тема 5. Програмно-цільовий метод бюджетного планування	7	1	2	4
Тема 6. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини. Формульний метод розрахунку трансфертів	7	1	2	4
Тема 7. Касове виконання бюджету	5	-	1	4
Тема 8. Державний кредит та державний борг	5	-	1	4
Тема 9. Управління державними фінансами	4	-	-	4
Усього:	28	2	6	20
<i>Кредит 3. Фінансові аспекти забезпечення діяльності державою підприємств, територіальних органів влади, громад та міжнародних взаємовідносин</i>				
Тема 10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	7	1	2	4
Тема 11. Система пенсійного страхування	8	1	2	5
Тема 12. Державний фінансовий контроль	7	-	2	5
Тема 13. Фінансове забезпечення діяльності підприємств державної форми власності та місцевих територіальних громад	8	1	2	5
Тема 14. Фінансові аспекти зовнішньоекономічної діяльності держави	8	1	2	5
Усього:	38	4	10	24
Усього:	90	10	20	60

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	усьо го	в т.ч.		
		л	п	с.р
<i>Кредит 1.</i>				
Тема 1.				
Усього:				
<i>Кредит 2.</i>				
Тема 2.				
Усього:				
<i>Кредит 3.</i>				
Тема 3.				
Усього:				

Усього:				
----------------	--	--	--	--

4. Теми лекційних занять
Денна форма навчання

	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Бюджетні відносини у державних фінансах</i>		
1	Тема 1. Необхідність і сутність державних фінансів	1
2 2	Тема 2. Система державних фінансів та державна фінансова політика	1
3	Тема 3. Бюджет і бюджетна система	1
4	Тема 4. Сутність та роль Державного бюджету, характеристика його доходів та видатків	1
<i>Кредит 2. Планування та управління державними фінансами</i>		
5	Тема 5. Програмно-цільовий метод бюджетного планування	1
6	Тема 6. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини. Формульний метод розрахунку трансфертів	1
7	Тема 7. Касове виконання бюджету	-
8	Тема 8. Державний кредит та державний борг	-
9	Тема 9. Управління державними фінансами	
<i>Кредит 3. Фінансові аспекти забезпечення діяльності державою підприємств, територіальних органів влади, громад та міжнародних взаємовідносин</i>		
10	Тема 10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	1
11	Тема 11. Система пенсійного страхування	1
12	Тема 12. Державний фінансовий контроль	-
13	Тема 13. Фінансове забезпечення діяльності підприємств державної форми власності та місцевих територіальних громад	1
14	Тема 14. Фінансові аспекти зовнішньоекономічної діяльності держави	1
	Усього:	10

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1.</i>		
	Тема 1.	
<i>Кредит 2.</i>		
	Тема 2.	
<i>Кредит 3.</i>		
	Тема 3.	
	Всього:	

5. Теми практичних занять
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Кредит 1. Бюджетні відносини у державних фінансах</i> Тема 1. Необхідність і сутність державних фінансів І. Питання для обговорення: 1. Економічна сутність державних фінансів. 2. Призначення та роль фінансів держави в соціально-економічному	1

	розвитку країни. 3. Функції державних фінансів. <u>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</u>	
	Тема 2. Економічна сутність та структура державних фінансів. <u>I. Питання для обговорення:</u> 1. Характеристика системи державних фінансів в Україні. 2. Правові й організаційні засади функціонування державних фінансів в Україні. 3. Державна політика в фінансовій сфері. <u>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</u>	1
	Тема 3. Призначення, економічна сутність та ознаки бюджету. <u>I. Питання для обговорення:</u> 1. Бюджетна система та принципи її побудови в Україні. 2. Типи бюджетних систем. 3. Організаційні засади складання, розгляду, прийняття та виконання бюджету. 4. Порушення законодавства про виконання державного бюджету. Контроль за виконанням бюджету та відповідальність за недотримання вимог щодо виконання державного бюджету. 5. Класифікація доходів, видатків, фінансування, боргу. <u>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</u>	1
	Тема 4. Динаміка і структура доходів державного бюджету України. <u>I. Питання для обговорення:</u> 1. Динаміка і структура видатків державного бюджету України. 2. Характеристика видатків державного бюджету за функціональною ознакою. 3. Сутність, види та структура джерел покриття дефіциту бюджету в Україні. 4. Особливості формування державного бюджету України (поточний рік). <u>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</u>	1
	<i>Кредит 2. Планування та управління державними фінансами</i> Тема 5. Програмно-цільовий метод бюджетного планування <u>I. Питання для обговорення:</u> 1. Проблеми запровадження програмно-цільового методу планування видатків бюджету в Україні. 2. Суть та ознаки програмно-цільового методу планування видатків бюджету. 3. Переваги програмно-цільового методу планування видатків бюджету. <u>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</u>	2
6	Тема 6. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини. Формульний метод розрахунку трансфертів <u>I. Питання для обговорення:</u> 1. Роль місцевих бюджетів у регулюванні економічного і соціального розвитку території. 2. Порядок складання, розгляду, затвердження та виконання різних рівнів місцевих бюджетів в Україні. 3. бюджетів місцевого самоврядування, районних, обласних бюджетів. 4. Розмежування видатків між місцевими бюджетами. 5. Проблеми незалежності органів місцевого самоврядування.	2

6. 7. 8. 9.	<p>Види трансфертів. Формульний метод розрахунку дотацій. Форми та методи фінансового регулювання місцевих бюджетів. Бюджетний процес та його стадії на місцевому рівні. Проблеми збалансування місцевих бюджетів. Структура доходів місцевих бюджетів. Особливості формування доходів</p> <p><u>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</u></p>	
7	<p>Тема 7. Касове виконання бюджету <u>I. Питання для обговорення:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи створення казначейської системи виконання бюджетів в Україні. 2. Організація роботи щодо виконання державного бюджету за доходами. 3. Організація роботи щодо виконання державного бюджету за видатками. 4. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів. 5. Казначейське обслуговування позабюджетних фондів. <p><u>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</u></p>	1
8	<p>Тема 8. Державний кредит та державний борг <u>I. Питання для обговорення:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єктивна необхідність та сутність державного кредиту. 2. Форми державного кредиту. 3. Структура та динаміка внутрішнього та зовнішнього боргу України. <p><u>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</u></p>	1
9	<p>Тема 9. Управління державними фінансами <u>I. Питання для обговорення:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність управління державними фінансами. 2. Об'єкт та суб'єкт управління. Методи управління державними фінансами. Органи управління державними фінансами та їх функції. 3. Місцеві органи управління фінансами, їх компетенція та структура. Функції апарату Міністерства фінансів України щодо управління фінансами. <p><u>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</u></p>	-
10	<p><u>Кредит 3. Фінансові аспекти забезпечення діяльності державою підприємств, територіальних органів влади, громад та міжнародних взаємовідносин</u></p> <p>Тема 10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування <u>I. Питання для обговорення:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фонд соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і витратами зумовленими народженням і похованням: доходи та видатки. 2. Джерела формування та напрями використання коштів на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. 3. Розміри та порядок надання соціальної допомоги громадянам, що постраждали від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. 4. Перспективи розвитку страхової медицини в Україні. <p><u>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</u></p>	2
11	<p>Тема 11. Система пенсійного страхування <u>I. Питання для обговорення:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок формування та використання коштів Пенсійного фонду. 	2

	<p>2. Організація персоніфікованого обліку в системі пенсійного страхування.</p> <p>3. Сутність реформування пенсійної системи України (три рівні пенсійного забезпечення).</p> <p>4. Сучасний стан пенсійного забезпечення в Україні.</p> <p>5. Недержавне пенсійне страхування, перспективи його розвитку в Україні.</p> <p>6. Обмеження сфери інвестування пенсійних активів і державні гарантії</p> <p>7. Досвід пенсійної реформи в зарубіжних країнах.</p> <p><u>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</u></p>	
12	<p>Тема 12. Державний фінансовий контроль</p> <p><u>I. Питання для обговорення:</u></p> <p>Принципи, сутність та види державного фінансового контролю.</p> <p>Система державного фінансового контролю в Україні.</p> <p>Державні контрольно-ревізійні органи в Україні.</p> <p>Організація фінансового контролю на місцевому рівні.</p>	2
13	<p>Тема 13. Фінансове забезпечення діяльності підприємств державної форми власності та місцевих територіальних громад</p> <p><u>I. Питання для обговорення:</u></p> <p>1. Організаційно – правова основа функціонування фінансів підприємств державної форми власності.</p> <p>2. Структура доходів і видатків держаних підприємств.</p> <p>3. Види фінансових планів на підприємствах державної форми власності.</p> <p>4. Система податків і зборів, що сплачують державні підприємства</p> <p><u>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</u></p>	2
14	<p>Тема 14. Фінансові аспекти зовнішньоекономічної діяльності держави</p> <p><u>I. Питання для обговорення:</u></p> <p>1. Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності держави.</p> <p>14.2. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: сутність, види та форми.</p> <p>2. Особливості митного регулювання в Україні.</p> <p>3. Основні напрями та специфічність валютного регулювання в Україні.</p> <p><u>II. Розгляд практичних ситуацій, тести</u></p>	2
	Всього:	20

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<u>Кредит 1.</u>	
	Тема 1.	
	<u>Кредит 2.</u>	
	Тема 2.	
	<u>Кредит 3.</u>	
	Тема 3.	
	Всього:	

6. Лабораторні заняття
Денна форма навчання
Не передбачено навчальним планом

7. Завдання для самостійної роботи
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д/з)
1	<p><i>Кредит 1. Бюджетні відносини у державних фінансах</i></p> <p>Тема 1. Необхідність і сутність державних фінансів Підготувати реферат на тему: “Історичні аспекти формування системи державних фінансів”.</p>	4
2	<p>Тема 2. Економічна сутність та структура державних фінансів. Підготувати реферати: “Становлення та розвиток системи державних фінансів України”, “Державні фінанси зарубіжних країн: Франції, Австрії, Великобританії, США, Російської федерації”.</p>	4
3	<p>Тема 3. Призначення, економічна сутність та ознаки бюджету. Зробити порівняльний аналіз бюджетної системи України та зарубіжних країн. Проаналізувати загальні положення Бюджетного кодексу України щодо вказаної теми (статті 2, 5-7, 10).</p>	4
4	<p>Тема 4. Динаміка і структура доходів державного бюджету України.</p> <p>1. Проаналізувати структуру доходної частини державного бюджету: податкові надходження до бюджету, неподаткові надходження до бюджету, доходи від операцій з капіталом, доходи у вигляді трансфертів за період 2016 – 2017 р.р.</p> <p>1. Проаналізувати структуру видаткової частини державного бюджету за функціональною ознакою за період 20016– 2017 р.р.</p> <p>2. Підготувати реферати та доповіді на одну з тем:</p> <p>1. Особливості складання кошторису доходів і витрат бюджетної установи.</p> <p>2. Основні напрями удосконалення планування витрат бюджетних установ.</p> <p>3. Сутність економічної класифікації видатків бюджету.</p> <p>4. Особливості обрахунку витрат на загальноосвітні школи, школи-інтернати, дошкільні дитячі установи.</p> <p>5. Структура та склад витрат на правоохоронну діяльність і безпеку держави.</p> <p>6. Динаміка та структура витрат на національну оборону.</p> <p>7. Видатки бюджету на економічну діяльність держави.</p> <p>8. Державне фінансове забезпечення соціальних гарантій.</p> <p>9. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу.</p> <p>10. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.</p> <p>11. Видатки бюджету на охорону навколишнього природного середовища.</p> <p>12. Дефіцит бюджету та джерела його покриття.</p>	4
5	<p><i>Кредит 2. Планування та управління державними фінансами</i></p> <p>Тема 5. Програмно-цільовий метод бюджетного планування</p>	4

	Визначити чотири групи показників доцільності фінансування видатків по бюджетних програмах у межах головного розпорядника бюджетних коштів за відповідальними виконавцями.	
6	Тема 6. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини. Формульний метод розрахунку трансфертів На підставі звітних даних сформувані аналітичні (відносні) показники, за якими можна визначити рейтинги територій за використанням бази доходів. Сформувані найважливіші аналітичні показники, провести обчислення аналітичних показників по кожній території. Визначити рейтингові місця територій по відібраних показниках. Пояснити, що характеризують визначені показники.	4
7	Тема 7. Касове виконання бюджету. Підготувати реферати та доповіді на одну з тем: 1. Казначейство Франції. 2. Казначейство Великобританії. 3. Казначейство США. 4. Казначейство Російської федерації.	4
8	Тема 8. Державний кредит та державний борг. Порівняти сучасні погляди економічної теорії на державний кредит Підготувати доповіді та реферати на теми: 1. Економічна сутність і причини виникнення державного боргу. 2. Характеристика державного боргу України за типом кредитора. 4. Напрями розвитку взаємодії України з міжнародними фінансовими інститутами.	4
9	Тема 9. Управління державними фінансами Підготувати реферати та доповіді на одну з тем: 1. Міністерство фінансів України як центральний фінансовий орган державної влади. 2. Роль та місце Державної контрольно-ревізійної служби України в системі управління державними фінансами. 3. Казначейська система касового виконання бюджету в Україні. 4. Державна податкова адміністрація, її права та функції. 5. Контрольна діяльність Рахункової палати України. 6. Контроль фінансових органів за витрачанням бюджетних коштів. 7. Проведення ревізій бюджетних установ.	4
10	<i>Кредит 3. <u>Фінансові аспекти забезпечення діяльності державою підприємств, територіальних органів влади, громад та міжнародних взаємовідносин</u></i> Тема 10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування Підготувати доповіді та реферати на теми: 1. Порядок сплати зборів на соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і витратами зумовленими похованням народженням і похованням: доходи та видатки. 2. Організація фінансування санаторно-курортного лікування та відпочинку робітників, їхніх дітей, ветеранів та інвалідів. 3. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: призначення та функції.	4
11	Тема 11. Система пенсійного страхування Підготувати доповіді та реферати на одну з тем: 1. Облік та звітність платників збору на пенсійне страхування.	5

2.	Контроль за сплатою збору до Пенсійного фонду.	
3.	Уніфіковані технології єдиної автоматизованої системи опрацювання документації одержувачів пенсій та грошової допомоги.	
4.	База даних пенсійних справ і особових рахунків одержувачів пенсій, її роль та механізм забезпечення її функціонування.	
5.	Суть та принципи недержавного пенсійного страхування.	
12	Тема 12. Державний фінансовий контроль Підготувати реферати та доповіді на одну з тем: 1. Види, форми та методи фінансового контролю. 2. Організація фінансового контролю на місцевому рівні. 3. Порухення, які допускаються державними та місцевими органами влади при виконанні бюджетів.	5
13	Тема 13. Фінансове забезпечення діяльності підприємств державної форми власності та місцевих територіальних громад Підготувати реферат на тему: «Фінансове забезпечення діяльності підприємств державної форми власності».	5
14	Тема 14. Фінансові аспекти зовнішньоекономічної діяльності держави Підготувати реферат на тему: «Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки»	5
Всього:		60

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 1.</i>	
	Тема 1.	
	<i>Кредит 2.</i>	
	Тема 2.	
	<i>Кредит 3.</i>	
	Тема 3.	
Всього:		

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Тема наукового дослідження «Теоретичні аспекти функціонування фінансово-кредитних інститутів».

Індивідуальні завдання видаються студентам, що зацікавлені у поглибленому вивченні дисципліни Фінанси державного сектору управління (державні фінанси) та дослідженні проблемних питань стосовно фінансового ринку, у вигляді рефератів, ессе, доповідей, співдоповідей, тез на конференції. Заняття проводяться у позааудиторний час.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік

A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацювати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу кредиту.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється **відмінно** якщо він глибоко засвоїв основні поняття, повністю опрацював рекомендовану літературу і вільно використовує отриману з них та з суміжних навчальних дисциплін інформацію у відповідях на поставлені питання, без помилок виконує навчальні завдання, самостійно і критично вміє аналізувати явища і процеси, що відбуваються у сфері державних фінансів та робить правильні узагальнення та висновки;

Студенту виставляється **дуже добре** якщо він засвоїв основні поняття, суть аналізу фінансових показників, основні етапи та особливості їх розвитку, в основному опрацював рекомендовану літературу і без значних труднощів використовує отриману з них та з суміжних навчальних дисциплін інформацію у відповідях на поставлені питання, без суттєвих помилок виконує інші навчальні завдання, самостійно вміє аналізувати явища і процеси, що відбуваються у сфері державних фінансів, та в основному робить правильні узагальнення та висновки;

Студенту виставляється **добре** якщо він засвоїв основні поняття, основні етапи та особливості розвитку державних фінансів, в основному опрацював рекомендовану літературу і без значних труднощів використовує отриману з них та з суміжних навчальних дисциплін інформацію у відповідях на поставлені питання, без суттєвих помилок виконує інші навчальні завдання, самостійно, але з навідними питаннями вміє аналізувати явища і процеси, що відбуваються у фінансовій сфері, та в основному робить правильні узагальнення та висновки;

Студенту виставляється **достатньо** якщо він точно засвоїв основні поняття, суть аналітичного процесу, основні етапи та особливості їх розвитку, ознайомився с рекомендованою літературою, може іноді залучати знання та інформацію з інших навчальних дисциплін, робить правильні узагальнення та висновки;

Студенту виставляється **задовільно** якщо він не точно і не повно засвоїв основні поняття, суть аналітичного процесу, основні етапи та особливості їх розвитку, недостатньо ознайомився с рекомендованою літературою, не може вільно залучати знання та інформацію з інших навчальних дисциплін, правильні узагальнення та висновки робить, як правило, з допомогою викладача

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів:

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 150 до 300 балів (за 3 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 3 кредити.

Поточне тестування та самостійна робота										Контроль- на робота	Залік	Накопичуваль- ні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	50	100	300

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- тести;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки).

12. Рекомендована література

Базова

1. Фінанси: практикум / Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”; [І.О. Школьник, Н.А. Дехтяр, О.В. Люта та ін.]. – Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. – 218 с.

2. Базилевич В.Д. Державні фінанси: [навч. посіб.] / Базилевич В.Д. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: Атінa, 2004. – 368 с.

3. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 21.06.2001 р. №2542

4. Василик О.Д. Державні фінанси України: [навч. посіб.] / Василик О.Д. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 384 с.

5. Василик О.Д. Державні фінанси України: [підручник] / О.Д. Василик, К.В. Павлюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 608 с.

6. Фінанси: державні, корпоративні, міжнародні : підручник для вnz / В. О. Онищенко [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 600 с.

Допоміжна

1.Александрова М.М. Гроші. Фінанси. Кредит: [навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни] / М.М. Александрова, С.О. Маслова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: ЦУЛ, 2002. – 336 с.

2. Андрущенко В.Л. Фінансова думка Заходу в ХХ столітті / Андрущенко В.Л. – Львів : Каменярь, 2000. – 303 с.

3. Аранчій В.І. Фінанси підприємств: [навч. посіб.] / Аранчій В.І. – К.: ВД "Професіонал", 2004. – 304 с.

4. Бланкарт Шарль. Державні фінанси в умовах демократії. Вступ до фінансової науки / Бланкарт Шарль. – К.: Либідь. – 654 с.

5. Василик О.Д. Теорія фінансів: підручник для екон. спец. вищ. закладів освіти / Василик О.Д. – К.: ТОВ "НІОС", 2000. – 416 с.

6. Державні фінанси: теорія і практика перехідного періоду в Центральній Європі / за ред. Юрая Немиця; пер. з англ. – К.: Основа, 1998. – 542 с.

7. Худолій Л.М. Теорія фінансів: [навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни] /

Худолій Л.М. – К.: Європ. ун-т, 2003. – 166 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Карлін М.І. Бюджетна система України // Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 428 с. Лига БизнесИнформ. - Режим доступа : www.liga.net/.
 2. Налоги и бухгалтерский учет. - Режим доступа : basa.tav.kharkov.ua/.
 3. Нормативні акти України. - Режим доступу : www.nau.kiev.ua/.
 4. Персональний сайт викладача // mdu.edu.ua.
 5. Право. Украина. - Режим доступу : www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgiZpravo.html.
 6. Сервер Верховной Рады Украины. - Режим доступа : www.rada.gov.ua/.
 7. Украинское право. - Режим доступа : www.ukrpravo.com/
 8. Про аудиторську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 22.04.1993 р. №3125-ХП – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 9. Про Державне Казначейство України: Указ Президента України від 27.04.1995 р. № 335/95 // Урядовий кур'єр. – 1995. – №68–69. – С. 3–5.
 10. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування Закон [Електронний ресурс]: Закон України від 09.07.2003 р. №1058 – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 11. Митний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 11.07.2002 р. №92-IV – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 12. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 02.12.2010 р. №2755-VI – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 13. 16. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 р. №436-IV – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 14. 17. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]: Закон України від 07.12.1994 р. №8073-X – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
 15. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань, які спричинили втрату працездатності [Електронний ресурс]: Закон України від 23.09.1999 р. №1105 – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
- Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 11.01.2001 р. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

Розробник :

К.е.н., старший викладач кафедри фінансів та обліку _____ Колєватова А.В.

